

Școala Națională de Studii Politice și Administrative

Facultatea de Comunicare și Relații Publice

Comunicarea în societatea de consum

Rezumat teză de abilitare

Conf. univ. dr.

Valeriu Frunzaru

București

2020

Cuprins

Rezumat în limba română / 3

Rezumat în limba engleză / 6

Introducere / 8

1. Realizări profesionale și științifice / 8

1.1. Evoluția profesională după obținerea titlului de doctor (CV narativ) / 9

1.2. Evoluția științifică după obținerea titlului de doctor. Direcții de cercetare în științele comunicării / 10

1.2.1. Comunicarea și valorile materialiste / 11

1.2.2. Gestionarea imaginii și verificarea informațiilor în mediul online / 18

1.2.3. Comunicarea dintre universitate, elevi și studenți / 26

1.2.4. Europenizarea societății românești și mass-media / 41

1.2.5. Comunicarea organizațională – probleme și soluții / 49

1.2.6. Considerații finale cu privire la direcțiile de cercetare / 60

1.3. Capacitatea de a coordona echipe de cercetare / 62

2. Direcții de cercetare viitoare și planuri de carieră / 65

2.1. Proiecte actuale și interese de cercetare / 65

2.2. Proiecte în pregătire. Cooperare internațională / 68

2.3. Planuri de carieră legate de școala doctorală / 68

Bibliografie / 71

Rezumat în limba română

Această teză de abilitare prezintă principalele realizări științifice de după anul 2006, când am susținut teza de doctorat, punând accent pe originalitatea și relevanța contribuțiilor academice din domeniul științelor comunicării (inclusiv studiile interdisciplinare care se află la granița dintre comunicare și sociologie). Prezentarea realizărilor profesionale și științifice, a proiectelor de cercetare actuale și a planurilor de carieră sunt argumente care susțin capacitatea de a conduce lucrări de doctorat.

Conform Metodologiei privind organizarea și desfășurarea procesului de obținere a atestatului de abilitare, această lucrare prezintă în mod succint și documentat principalele realizări științifice și didactice, cu indicarea direcțiilor viitoare de dezvoltare. De asemenea, teza de abilitare arată capacitatea de a coordona echipe de cercetare și de a gestiona activități didactice. În consecință, lucrarea este structurată în două părți. Prima secțiune este dedicată realizărilor profesionale și științifice, iar a doua, direcțiilor de cercetare viitoare și planurilor de carieră.

Pentru început am vorbit despre evoluția profesională după obținerea titlului de doctor, unde am menționat cursurile predate, evoluția gradelor didactice și experiența în coordonarea activității de cercetare în calitate de prodecan responsabil cu activitatea de cercetare și relațiile internaționale la Facultatea de Comunicare și Relații Publice (SNSPA) începând cu anul 2012. De asemenea, am subliniat partenerii interni și internaționali cu care am colaborat în diverse proiecte de cercetare și pentru dezvoltarea de politici publice.

În secțiunea următoare am prezentat evoluția științifică după obținerea titlului de doctor, cu specificarea direcțiilor de cercetare în științele comunicării, în care am avut rezultate originale și relevante. Am menționat, pentru început, cercetările și publicațiile principale cu privire la relația dintre comunicare și valorile materialiste, apoi am abordat gestionarea imaginii și verificarea informațiilor în mediul online, comunicarea dintre universitate, elevi și studenți, europenizarea societății românești și mass-media, iar în final am menționat rezultatele cercetărilor cu privire la comunicarea organizațională.

Cu privire la relația dintre comunicare și valorile materialiste, am menționat diverse cercetări în care am arătat cum credința că achiziționarea și posesia de bunuri materiale este în

strânsă legătură cu expunerea la mass-media și, mai nou, la rețele sociale online. Am arătat că oamenii care petrec mai mult timp pe rețelele sociale online sunt mai materialişti și, confirmând cercetările anterioare, sunt mai puțin satisfăcuți cu viața. În această societate de consum, unele persoane caută alte surse ale satisfacției, cum ar fi apartenența la comunitățile care dansează tango argentinian sau asumând riscuri în mod voluntar (practicând sporturi extreme).

Referitor la a doua direcție de cercetare, am prezentat cercetările cu privire la construcția unei scale care măsoară interesul persoanelor pentru gestionarea imaginii online (OIM). Am arătat, printre altele, că studenții mai materialişti, care consideră că angajatorii urmăresc modul în care absolvenții de studii universitare de licență se prezintă online, cu eficacitate a sinelui mai ridicată și care petrec mai mult timp pe Facebook au scoruri mai mari la OIM. Într-o altă cercetare am arătat, alături de alte relații de cauzalitate, că nivelul de intelectualism influențează verificarea surselor de informații din mediul online.

Cele mai semnificative cercetări și publicații despre comunicarea dintre universitate, elevi și studenți menționate în această lucrare sunt complexe, pe eșantioane mari de elevi de liceu și de studenți din anul I, reprezentative la nivel național. De asemenea, am participat și la coordonarea unor cercetări calitative pe bază de focus grup cu profesori din licee din mai multe județe. Am consemnat cărțile și articolele care dovedesc capacitatea mea de a coordona echipe complexe de cercetare și de a publica studii originale și relevante științific, pentru comunitatea academică și pentru decidenții politici.

În cadrul direcției de cercetare cu privire la europenizarea societății românești și mass-media, am participat la cercetări pe bază de chestionar și la analize de conținut cantitative ale știrilor și dezbaterilor electorale, unde am investigat, pe de o parte, construcția identității europene și pe de altă parte, prezența și proeminența temelor europene în mass-media românești. Am semnalat cele mai importante publicații și rezultate ale cercetării, unde am făcut referire inclusiv la teoria agenda setting.

Secțiunea dedicată cercetărilor privind comunicarea organizațională cuprinde referiri la diverse studii care abordează probleme și oferă soluții referitoare la acest tip de comunicare. Un loc important în acest demers îl are investigarea dialogului social, a comunicării dintre sindicate și membrii de sindicat din învățământul preuniversitar, iar variabile cheile luate în considerare au fost stresul și prestigiul cadrelor didactice.

Ultima secțiune din prima parte a lucrării este dedicată capacității de a coordona echipe de cercetare. Am arătat experiența de cercetare în calitate de membru sau coordonator în 20 de proiecte de cercetare sau proiecte structurale cu semnificative componente de cercetare. De asemenea, am prezentat experiența de lungă durată în a coordona cercetări în care am implicat studenți (în primul rând de la nivel de licență) și de a coordona lucrări de absolvire la nivel de licență și masterat.

A doua parte a tezei de abilitare prezintă cercetările actuale și direcțiile viitoare de cercetare. De asemenea, sunt menționate elementele de cooperare internațională în strânsă legătură cu interesele de cercetare. O atenție deosebită este arătată planului de carieră legat de școala doctorală, în care menționez și activitățile unde mă pot implica pentru dezvoltarea Școlii doctorale în științele comunicării.

Rezumat în limba engleză

This thesis presents the main scientific achievements after 2006, when I defended my PhD dissertation, focusing on the originality and the relevance of the academic contributions in the field of communication sciences (including interdisciplinary studies that lie on the border between communication and sociology). The presentation of the professional and the scientific achievements, current research projects and career plans are arguments that support my abilities to supervise PhD dissertations.

According to the Methodology on the organisation and management of the process of obtaining the attestation of habilitation, this paper presents succinctly and documentedly the main scientific and didactic achievements, underlining future directions of development. The thesis also shows the ability to coordinate research teams and manage teaching activities. Consequently, the work is structured in two parts. The first section is dedicated to professional and scientific achievements, and the second section focuses on the future research and the career plans.

At the beginning I presented my scientific evolution after getting the title of doctor, specifying my research paths in the communication sciences and putting emphasis on the original and relevant findings. Firstly, I mentioned the main research and publications on the relationship between communication and materialistic values, then I stressed my studies on the online identity management and fact check, the communication between university, students and pupils, the role of media in the Europeanisation of the Romanian society, and finally the organisational communication.

In what concerns the relationship between communication and materialistic values, I mentioned various studies where I showed how the belief that the acquisition and the possession of material goods bring happiness is closely related to exposure to media and, more recently, to online social networks. I showed that people who spend more time on online social networks are more materialistic and (confirming previous research) less satisfied with life. In the consumer society, some people look for other sources of satisfaction, such as belonging to communities that dance Argentine tango or voluntary assumption of risks (i.e. practising extreme sports).

Regarding the second topic of interest, I presented my studies on the construction of a scale that measures people's interest in online identity management (OIM). I showed that more materialistic students, who believe that employers are watching how graduates present themselves online, with higher self-efficacy and who spend more time on Facebook have higher scores at the OIM. In other studies, I addressed the relationship between the level of intellectualism and the check of the online sources of information.

The most significant research and publications on communication between the university, students and pupils mentioned in this paper are complex, on large samples of high school pupils and first-year students, representative at the national level. I also participated in the coordination of focus groups with teachers from high schools in several counties. I mentioned my books and articles that demonstrate the ability to coordinate complex research teams and publish original and scientifically relevant studies for the academic community and policy makers.

Regarding the topic of the Europeanisation of the Romanian society and media, I participated in questionnaire-based research and quantitative content analyses of news and electoral debates, where research team investigated, on the one hand, the construction of the European identity and, on the other hand, the presence and prominence of European topics in the Romanian media. I mentioned the most important publications and research results that are based on the agenda setting theory, as well.

The section dedicated to research in organisational communication includes references to various studies that address problems and provide solutions to this type of communication. An important place in this endeavour was the investigation of the social dialogue, i.e. the communication between trade unions and the union members in pre-university education. In these studies, I took into consideration the stress and the teachers' prestige as key variables.

The last section of the first part of the habilitation thesis is dedicated to the ability to coordinate research teams. I showed my research experience as a member or coordinator of twenty research projects or structural projects with significant research content. I also showed my long-term experience in coordinating research involving students and coordinating graduation papers at the bachelor's and master's levels.

The second part of the habilitation thesis presents current research projects where I am involved in and future research path that I am interested to follow. It also mentions the elements

of international cooperation where I am involved that are in close relationship with the research interests. Particular attention is paid to the career plan related to the doctoral school, in which I briefly mention the activities where I can get involved for the development of the Doctoral School in Communication Sciences.